

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
URZĄD STATYSTYCZNY WE WROCŁAWIU

mienie

GMIN I POWIATÓW W LATACH 2012–2014

WARSZAWA 2015

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

Urząd Statystyczny we Wrocławiu
Statistical Office in Wrocław

Autorzy opracowania
Authors of the elaboration

Ośrodek Statystyki Samorządów
Terytorialnych
*Territorial Self-Government Statistics
Centre*

kierujący
team leader
zespół
team

Danuta Komarowska

Helena Chruściak, Irena Drabik, Teresa
Kałuża-Jurczyńska, Joanna Kwolek,
Martyna Rozynek, Bogumiła Szalla

we współpracy z
in cooperation with

Ośrodkiem Banku Danych Lokalnych
Local Data Bank
Marzena Szpadel, Katarzyna Dzedzińska
oraz z Dolnośląskim Ośrodkiem Badań
Regionalnych
and Dolnośląskie Centre for Regional Surveys
Anna Litewka, Wojciech Szpakowski

Projekt okładki
Cover design

Robert Chmielewski

ISBN 978-83-89593-67-2

Publikacja dostępna na stronie
internetowej – www.stat.gov.pl
Publication available on website –
www.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Przekazujemy Państwu kolejną publikację „Mienie gmin i powiatów w latach 2012 - 2014”, przygotowaną przez Urząd Statystyczny we Wrocławiu. Obecna edycja dostępna jest wyłącznie w wersji elektronicznej na stronie Internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl>.

Celem opracowania publikacji jest zaprezentowanie w sposób kompleksowy danych statystycznych dotyczących majątku będącego w gestii jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, tak aby zawarte w niej informacje uwzględniały te elementy mienia, które służą realizacji zadań własnych tych jednostek. Układ tematyczny i forma prezentacji danych zostały nieznacznie zmienione w porównaniu do wydania poprzedniego. W obecnej edycji nie przedstawiono danych o środkach trwałych jednostek i zakładów budżetowych gmin i powiatów natomiast dodatkowo zaprezentowano informacje dotyczące finansowania i współfinansowania programów i projektów unijnych, wydatki gmin zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego oraz ścieżki rowerowe.

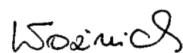
Przedstawione wskaźniki natężenia pozwalają porównać stopień zaspokajania potrzeb mieszkańców przez jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminy i powiatu, które są realizowane poprzez zadania wynikające z ustaw kompetencyjnych, w tym w szczególności w zakresie: ochrony zdrowia, opieki społecznej, edukacji publicznej, kultury, infrastruktury komunalnej, utrzymania czystości i porządku.

Część tabelaryczną publikacji poprzedzają uwagi metodologiczne, obejmujące podstawowe definicje i pojęcia stosowane w sprawozdawczości GUS, będącej głównym źródłem danych. Informacje o drogach pochodzą z Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, o finansach samorządów ze sprawozdań Ministerstwa Finansów, natomiast dane o edukacji opracowano na podstawie Systemu Informacji Oświatowej. Opracowanie rozpoczynają tablice przeglądowe przedstawiające podstawowe dane mieniu gmin i powiatów w latach 2000, 2005, 2010 oraz 2012-2014 w przekroju województw.

Szczegółowe dane statystyczne, charakteryzujące stan majątkowy jednostek samorządu terytorialnego, zaprezentowano w 27 tablicach tematycznych.

Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja będzie przydatnym kompendium wiedzy o zasobach gmin i powiatów, w tym szczególnie dla jednostek samorządu terytorialnego.

p.o. Dyrektora Urzędu Statystycznego
we Wrocławiu

Halina Woźniak

Wrocław, grudzień 2015 r.

PREFACE

We are pleased to introduce a subsequent edition of the publication 'Property of municipalities and districts in years 2012-2014', drawn up by the Statistical Office in Wrocław. This year's edition of the publication is available exclusively in electronic version on the website of the Central Statistical Office <http://www.stat.gov.pl>.

The aim of the publication is to present, in a complex way, the statistical data which concern the property of units of territorial self-government at municipality and district level so that it includes the elements of property which help execute the units' own tasks. The thematic layout and the form of presenting the data have slightly been changed compared with last edition. The present edition does not provide data on fixed assets of units and budgetary establishments of municipalities and districts, but some additional information have been given on financing and co-financing of EU projects and programmes, expenditures of municipalities undertaken within village administrator's office found, as well as bicycle track.

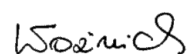
Presented indicators of intensity help compare the degree of satisfaction of population needs by units of territorial self-government at municipality and district level, which are undertaken under the tasks resulting from jurisdiction laws, and in particular within the scope of health care, social welfare, public education, culture, municipal infrastructure, maintenance of cleanliness and order.

The tabular part of this publication is preceded by methodological notes containing basic definitions and notions used in Central Statistical Office reporting, which is the main source of data. The information on roads comes from the General Directorate for Roads and Motorways, and information on finance of self-governments is presented on the basis of reporting of the Ministry of Finance, and the data on education come from the Educational Information System. The publication starts with review tables containing basic data on property of municipalities and districts in years 2000, 2005, 2010 as well as 2012-2014 by voivodship.

The detailed statistical data describing the property of units of territorial self-government were presented in 27 thematic tables.

We hope that this publication will be a useful compendium of knowledge on stocks of municipalities and districts, in particular for units of territorial self-government.

*Acting Director
of the Statistical Office in Wrocław*

Halina Woźniak

Wrocław, December 2015

Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Uwarunkowania prawne w zakresie mienia gmin i powiatów	<i>Legal conditions for gminas' and powiats' property</i>	7
Uwagi metodyczne.....	<i>Methodological notes</i>	10

Tablice w formacie .xls

Tables in .xls format

Podstawowe dane o mieniu gmin i powiatów w latach 2000-2014.....	<i>Basic data on gminas' and powiats' property in years 2000-2014</i>	1
Powierzchnia gruntów komunalnych	<i>Municipal lands area</i>	2
Lasy gminne i tereny zieleni ogólnodostępnej	<i>Gminas' forests and generally accessible green belts areas</i>	3
Drogi gminne i powiatowe.....	<i>Gminas' and powiats' roads</i>	4
Wodociągi i kanalizacja	<i>Water-line and sewerage systems</i>	5
Komunalne oczyszczalnie ścieków i odpady zebrane	<i>Municipal waste water treatment plants and waste collected</i>	6
Sieć gazowa i ciepłownictwo	<i>Gas supply system and heating</i>	7
Lokale socjalne i dodatki mieszkaniowe.....	<i>Social dwelling and housing allowance</i>	8
Przedszkola (bez specjalnych)	<i>Nursery schools (excluding special)</i>	9
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych)	<i>Primary schools for children and youth (excluding special)</i>	10
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych) ...	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special)</i>	11
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez specjalnych)	<i>General secondary schools for youth (excluding special)</i>	12
Szkoły zawodowe dla młodzieży (bez specjalnych i artystycznych).....	<i>Vocational schools for youth (excluding special and artistic)</i>	13
Szkoły specjalne.....	<i>Special schools</i>	14
Żłobki	<i>Nurseries</i>	15
Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej i stacjonarnej pomocy społecznej	<i>Out-patient health care and stationary social welfare facilities</i>	16
Biblioteki publiczne	<i>Public libraries</i>	17
Kina stałe	<i>Fixed cinemas</i>	18
Muzea (łącznie z oddziałami)	<i>Museums (including wards)</i>	19
Gminne samorządowe jednostki organizacyjne zarejestrowane w rejestrze REGON.....	<i>Gminas organizational units registered in the REGON register</i>	20
Powiatowe samorządowe jednostki organizacyjne zarejestrowane w rejestrze REGON.....	<i>District local self-government registered in the REGON register</i>	21
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych gmin (łącznie z miastami na prawach powiatu).....	<i>European Union funds to finance programs and EU projects of gminas (including cities with powiats status)</i>	22
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych powiatów (bez miast na prawach powiatu).....	<i>European Union funds to finance programs and EU projects of powiats (excluding cities with powiats status)</i>	23
Dochody i wydatki budżetów gmin (łącznie z miastami na prawach powiatu).....	<i>Revenue and expenditure of the budgets of gminas (including cities with powiats status)</i>	24
Dochody i wydatki budżetów powiatów (bez miast na prawach powiatu)	<i>Revenue and expenditure of the budgets of powiats (excluding cities with powiats status)</i>	25
Wydatki gmin zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego w 2014 r. (łącznie z miastami na prawach powiatu)	<i>Expenditures realised as part of village administrator's offices fund in 2014 (including cities with powiats status)</i>	26
Ścieżki rowerowe (drogi dla rowerów).....	<i>Bicycle track</i>	27

Przeciętna wysokość dodatku mieszkaniowego w 2014 r.

Average value of allowances in 2014

Dzieci w przedszkolach prowadzonych przez gminy na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat w 2014 r.

Children in nursery schools run by the gminas per 1 thous. children aged 3-5 years in 2014

Dzieci w żłobkach podległych samorządowi terytorialnemu na 1000 dzieci w wieku 0-2 lat w 2014 r.

Children in nurseries reporting to the local government per 1 thous. children aged 0-2 years in 2014

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych gmin w 2014 r.

European Union funds to finance programs and EU projects of gminas in 2014

Dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2014 r. (łącznie z miastami na prawach powiatu)

Revenue of the budgets of gminas per capita in 2014 (including cities with powiats status)

Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2014 r. (łącznie z miastami na prawach powiatu)

Expenditure of the budgets of gminas per capita in 2014 (including cities with powiats status)

Dochody budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2014 r. (bez miast na prawach powiatu)

Revenue of the budgets of powiats per capita in 2014 (excluding cities with powiats status)

Wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2014 r. (bez miast na prawach powiatu)

Expenditure of the budgets of powiats per capita in 2014 (excluding cities with powiats status)

Ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności w 2014 r.

Bicycle track per 10 thous. population in 2014

W wersji angielskiej: przedmowa i spis treści.

In English version: preface and contents.

UWARUNKOWANIA PRAWNE W ZAKRESIE MIENIA GMIN I POWIATÓW

Zadania gminy wynikają z zapisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm. obowiązujący do 1 października 2015 r.). Do ustawowo wskazywanych zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. W szczególności zadania te obejmują sprawy:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- działalności w zakresie telekomunikacji,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- cmentarzy gminnych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej,
- promocji gminy,
- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, z późn. zm.),
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Ustawa określa, które zadania własne mają charakter obowiązkowy. Przekazanie gminie, w drodze ustawy, nowych zadań własnych wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów własnych gminy lub subwencji. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendum. Zadania z zakresu administracji rządowej gmina może wykonywać również na podstawie porozumienia z organami tej administracji. Gmina może wykonywać zadania z zakresu właściwości powiatu oraz zadania z zakresu właściwości województwa na podstawie porozumień z tymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Przywrócenie w 1990 r. gminom własności komunalnej oraz osobowości prawnej stworzyło podstawy gospodarcze do funkcjonowania samorządu terytorialnego, a ponadto pozwoliło na realizowanie celów wspólnoty samorządowej w imieniu własnym gmin, i co równie istotne, na jej własną odpowiedzialność. Mienie komunalne jest trwałą podstawą samorządności gospodarczej gmin.

W świetle art. 43 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

Nabycie mienia komunalnego następuje:

- na podstawie ustawy z 10 maja 1990 r. (Dz. U. z 1990 r. Nr 32, poz. 191 z późn. zm.) Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych;
- przez przekazanie gminie mienia w związku z utworzeniem lub zmianą granic gminy w trybie, o którym mowa w art. 4 ww. ustawy o samorządzie gminnym; przekazanie mienia następuje w drodze

porozumienia zainteresowanych gmin, a w razie braku porozumienia – decyzją Prezesa Rady Ministrów, podjętą na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej;

- w wyniku przekazania przez administrację rządową na zasadach określonych przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia;
- w wyniku własnej działalności gospodarczej;
- przez inne czynności prawne;
- w innych przypadkach określonych odrębnymi przepisami.

Podmioty mienia komunalnego samodzielnie decydują o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania składników majątkowych, przy zachowaniu wymogów zawartych w odrębnych przepisach prawa.

Szczególne znaczenie w zakresie nabywania mienia komunalnego ma ustawa z 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych. W oparciu o ten akt prawny dokonano zasadniczych przemian stosunków własnościowych związanych z mieniem publicznym (uprzednio wyłącznie państwowym).

Przedmiotowy zakres mienia komunalnego jest szeroko zakrojony. Stanowią go mogą w szczególności:

- grunty przeznaczone na cele publiczne o charakterze lokalnym, tj. pod budownictwo komunalne, tereny zieleni publicznej i cmentarze komunalne, itp.;
- budynki mieszkalne i lokale stanowiące komunalne zasoby mieszkaniowe;
- obiekty i urządzenia lokalnej infrastruktury technicznej, a zwłaszcza sieć wodociągowa, kanalizacyjna, ciepła i gazowa, obiekty i urządzenia elektroenergetyczne, melioracyjne, ochrony przeciwpożarowej, lokalna komunikacja publiczna, drogi publiczne, itp.;
- obiekty i urządzenia lokalnej infrastruktury społecznej, a w szczególności żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, placówki ambulatoryjnej służby zdrowia, placówki upowszechniania kultury, obiekty sportowe i rekreacyjne, itp.;
- zasoby wodne i lasy;
- majątek przedsiębiorstw oraz innych komunalnych osób prawnych;
- dochody budżetu gminy;
- wartości niematerialne i prawne.

Gmina obejmuje swoim działaniem sprawy publiczne mające charakter lokalny, które nie są zastrzeżone ustawami dla innych podmiotów. Do wykonywania zadań publicznych, w celu zaspokojenia zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej, gmina wykorzystuje mienie komunalne.

Najszerzy zakres uprawnień w zakresie dysponowania mieniem komunalnym wiąże się z prawem własności. Gmina oraz inne komunalne osoby prawne mogą w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego (z wyłączeniem innych osób) korzystać z rzeczy ruchomych i nieruchomości, a w szczególności mogą pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy oraz w tych samych granicach mogą rzeczą rozporządzać. W skład mienia komunalnego, poza własnością, wchodzi „inne prawa majątkowe”, a w szczególności użytkowanie wieczyste.

Zadania powiatu wynikają z zapisów ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm. obowiązujący do 1 września 2015 r.). Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:

- edukacji publicznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- polityki prorodzinnej,
- wspierania osób niepełnosprawnych,
- transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki,
- geodezji, kartografii i katastru,
- gospodarki nieruchomościami,
- administracji architektoniczno-budowlanej,
- gospodarki wodnej,
- ochrony środowiska i przyrody,
- rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,

- ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
- przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- ochrony praw konsumenta,
- utrzymania powiatowych obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- obronności,
- promocji powiatu,
- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 poz. 1118, z późn. zm.),
- działalności w zakresie telekomunikacji.

Mieniem powiatu (według art. 46 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym) jest własność i inne prawa majątkowe nabyte przez powiat lub inne powiatowe osoby prawne. Powiatowymi osobami prawnymi, poza powiatem, są samorządowe jednostki organizacyjne, którym ustawy przyznają wprost taki status, oraz te osoby prawne, które mogą być tworzone na podstawie odrębnych ustaw wyłącznie przez powiat.

Nabycie mienia przez powiat następuje (art. 47.1):

- na podstawie odrębnej ustawy, z zastrzeżeniem, że nie stanowi ono mienia jakiegokolwiek gminy,
- przez przekazanie w związku z utworzeniem lub zmianą granic powiatu w trybie art. 3; przekazanie mienia następuje w drodze porozumienia zainteresowanych powiatów, a w razie braku porozumienia – decyzją Prezesa Rady Ministrów, podjętą na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej,
- w wyniku przejęcia od Skarbu Państwa na podstawie porozumienia (z wyłączeniem mienia przeznaczonego na zaspokojenie roszczeń reprivatyzacyjnych oraz realizację programu powszechnego uwłaszczenia),
- przez inne czynności prawne,
- w innych przypadkach określonych odrębnymi przepisami.

Podstawowym aktem wykonawczym w tym zakresie jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lutego 1999 r. w sprawie trybu przekazywania mienia przez Skarb Państwa powiatom i miastom na prawach powiatu oraz określania kategorii mienia wyłączonego z przekazywania (Dz. U. 1999 Nr 13, poz. 114). Zadania w zakresie gospodarowania mieniem powiatu przypisane zostały ustawowo organowi wykonawczemu powiatu, czyli zarządowi.

Gmina i powiat to podmioty posiadające osobowość prawną, co oznacza podmiotowość cywilnoprawną, a więc ma znaczenie w sferze prawa cywilnego. W obrocie cywilnoprawnym tak gmina, jaki powiat występują jako samodzielne podmioty.

Układ zasadniczego podziału terytorialnego kraju tworzyło – według stanu w dniu 1 stycznia 2014 r. – 16 województw, 314 powiatów oraz 2479 gmin (w tym 66 miast na prawach powiatu). Uwzględniono zmiany podziału terytorialnego kraju na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów (Dz. U. z 2012 r., poz. 403, poz. 853, poz. 1389, oraz z 2013 r. poz. 869, poz. 1585).

Dane prezentowane w układzie terytorialnym odpowiadają poziomom Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie *Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS)* obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 stycznia 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573, z późn. zm.).

UWAGI METODYCZNE

1. Dane w układzie województw, powiatów i gmin podano zgodnie z podziałem terytorialnym kraju wg stanu w dniu **1 stycznia 2014 r.**

Z dniem 1 stycznia 2013 r. – przywrócono miastu **Wałbrzych** (woj. dolnośląskie, pow. wałbrzyski) status miasta na prawach powiatu (woj. dolnośląskie, pow. m. Wałbrzych).

Z dniem 1 stycznia 2013 r. zmieniono nazwę gminy Słupia (Jędrzejowska) na Słupia (woj. świętokrzyskie, powiat jędrzejowski).

Z dniem 1 stycznia 2014 r. odebrano status miasta gminie miejskiej Czarna Woda (woj. pomorskie, pow. starogardzki).

Z dniem 1 stycznia 2014 r. utworzono 6 miast wchodzących w skład gminy (w tym nadano status miasta miejscowości Czarna Woda), spowodowało to zmianę charakteru gmin z wiejskiego/ miejskiego na miejsko-wiejski:

Modliborzyce (woj. lubelskie, pow. janowski) z obszaru obrębu ewidencyjnego Modliborzyce,
Mrozy (woj. mazowieckie, pow. miński) z obszaru obrębu ewidencyjnego Mrozy,
Zaklików (woj. podkarpackie, pow. stalowowolski) z części obszaru obrębu ewidencyjnego Zaklików,
Czarna Woda (woj. pomorskie, pow. starogardzki) z obszaru obrębu ewidencyjnego Czarna Woda,
Dobrzyca (woj. wielkopolskie, pow. pleszewski) z obszaru obrębu ewidencyjnego Dobrzyca,
Stepnica (woj. zachodniopomorskie, pow. goleniowski) z części obszarów obrębów ewidencyjnych: Bogusławie, Stepnica.

2. Dane o **powierzchni gruntów komunalnych** dotyczą gruntów ewidencjonowanych w 4 i 5 grupie rejestrowej właścicieli nieruchomości i władających (tj. gmin i związków międzygminnych) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. 2001 Nr 38, poz. 454, z późn. zm.).

3. Dane o **lasach gminnych** obejmują powierzchnię gruntów leśnych o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (zalesione) lub przejściowo jej pozbawione (niezalesione).

4. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw, itp. (łącznie z wodami znajdującymi się na terenie tych obiektów).

5. **Zieleńce** są to tereny o powierzchni poniżej 2 ha, w których dominującą funkcją jest wypoczynek (np. występują alejki z ławkami, place zabaw itp.). Do tej kategorii obiektów należy zaliczyć również zieleń przy budynkach użyteczności publicznej (o ile udostępniona jest do użytku powszechnego), pomniki itp. oraz bulwary i promenady. Zieleńce mogą tworzyć kompozycje zieleni niskiej (trawniki, kwietniki) oraz elementy nasadzeń drzew i krzewów.

6. Dane o **długości dróg gminnych i powiatowych** dotyczą dróg o nawierzchni twardej i gruntowej. Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej). Do dróg o nawierzchni gruntowej zalicza się drogi o nawierzchni z gruntu rodzimego oraz utrwalone w wyniku specjalnych zabiegów i preparacji gruntu rodzimego przy pomocy mieszanin wykonanych np. z gliny, żwiru, żużla.

7. Informacje o **długości sieci wodociągowej** dotyczą sieci rozdzielczej bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów.

8. Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, prowadzącej do budynków i innych obiektów, uwzględniają długość eksploatowanej sieci kanałów krytych (bez przykanalików) łącznie z kolektorami (tj. przewodami odprowadzającymi ścieki do odbiorników ścieków).

9. **Odpady komunalne** - odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Dane o odpadach komunalnych dotyczą ilości odebranych stałych odpadów komunalnych, które przedstawiono w wagowych jednostkach miary (tony).

10. Dane o długości sieci gazowej dotyczą sieci rozdzielczej bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów.

11. Kotłownia - budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

12. Lokal socjalny - lokal nadający się do zamieszkania ze względu na wyposażenie i stan techniczny, którego powierzchnia pokoi przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m², a w przypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego 10 m², przy czym lokal ten może być o obniżonym standardzie. Przyznawany jest na czas określony. Czynsz nie może przekraczać połowy stawki najniższego czynszu obowiązującego w gminnym zasobie mieszkaniowym.

13. Dodatek mieszkaniowy jest powszechnym i okresowym świadczeniem pieniężnym, wynikającym z przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 966, z późn. zm.) Dodatek mieszkaniowy stanowi różnicę pomiędzy wydatkami mieszkaniowymi przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego, a częścią wydatków ponoszonych przez osobę, której przyznany jest dodatek. Przy obliczaniu wysokości dodatku brane są pod uwagę wydatki (ponoszone przez gospodarstwo domowe) związane z czynszem, kosztami eksploatacji, jak również opłatami za energię cieplną, wodę i odbiór nieczystości ciekłych. Ma on charakter okresowy – przyznaje się go bowiem na okres 6 miesięcy z możliwością ponownego przyznania w przypadku dalszego spełnienia ustawowych warunków. Wypłata dodatków mieszkaniowych stanowi – zgodnie z art. 10 ust.1 ww. ustawy o dodatkach mieszkaniowych – zadanie własne gminy. Przedstawione w publikacji informacje dotyczą wyłącznie dodatków mieszkaniowych fizycznie wypłaconych w danym roku, niezależnie od daty decyzji przyznanego dodatku.

14. Oświata - system edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).
Prezentowane w publikacji dane dotyczą:

— **szkół dla dzieci i młodzieży** - od roku szkolnego 1999/2000 – 6-letnie **szkoly podstawowe** oraz 3-letnie **gimnazja**, od roku szkolnego 2002/2003 – **szkoly ponadgimnazjalne**, tj. 2 lub 3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/2005 – szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

— **szkół policealnych,**

— **przedszkoli.**

Od roku szkolnego 2004/2005 dzieci 6-letnie, a od roku szkolnego 2011/2012 dzieci 5-letnie mają obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego; ponadto w latach szkolnych od 2009/2010 do 2013/2014 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, a w roku szkolnym 2014/2015 do pierwszej klasy szkoły podstawowej obowiązkowo poszły dzieci 6-letnie, urodzone w pierwszej połowie 2008 r.

Nauka w szkołach podstawowych i gimnazjach jest obowiązkowa.

Od roku szkolnego 2012/2013 zaprzestany został nabór do klas pierwszych w: liceach profilowanych i uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży, technikach uzupełniających dla młodzieży. Szkoły te są stopniowo likwidowane.

Szkoły i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Współczynnik skolaryzacji brutto jest to iloraz liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 grudnia) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

Dane dotyczące wychowania przedszkolnego, szkół prezentuje się według stanu na początku roku szkolnego.

Prezentowane informacje opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

15. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi.

16. Porady udzielone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej to porady wykazane przez pomioty wykonujące działalność leczniczą i lekarzy prowadzących praktyki zawodowe (indywidualnie i grupowo bez porad udzielonych przez lekarzy specjalistów w danej dziedzinie medycyny oraz przez lekarzy dentyków).

17. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej obejmują domy pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, środowiskowe domy samopomocy lub inne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegownie, schroniska lub domy dla bezdomnych i pozostałe.

18. Biblioteka to jednostka organizacyjna lub jej część posiadająca uporządkowany (zinventoryzowany) zbiór książek, czasopism i zbiorów specjalnych, liczący co najmniej 300 jednostek inwentarzowych, której głównymi celami są tworzenie i obsługa zbiorów oraz udostępnianie ich użytkownikom w sposób kontrolowany.

Filie biblioteczne to placówki podporządkowane organizacyjnie bibliotece macierzystej, obsługujące część terenu objętego działalnością tej biblioteki oraz posiadające stały księgozbiór.

Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono wydawnictwa nieperiodyczne (książki i broszury wydane po 1800 r.) oraz wydawnictwa periodyczne (gazety i czasopisma). Jednostką obliczeniową księgozbioru jest **wolumin**, czyli tom (zawartość jednej okładki) zarejestrowany w księdze inwentarzowej. W przypadku periodyków za wolumin uważa się zbiór (zazwyczaj roczny) numerów jednego tytułu gazety lub czasopisma stanowiący jedną pozycję inwentarzową.

Punkty biblioteczne są to (prowadzone najczęściej społecznie) placówki, których księgozbiory są wypożyczane na czas nieokreślony z jednostki macierzystej (biblioteki lub filii) i pozostające w ewidencji tej jednostki. Punkty biblioteczne działają w miejscowościach, w których nie ma innych placówek bibliotecznych.

Przez **placówkę biblioteczną** rozumiemy biblioteki, filie oraz punkty biblioteczne (tablica 17 – wskaźnik dotyczący liczby ludności na 1 placówkę biblioteczną).

19. Informacje o kinach dotyczą działalności kin ogólnodostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych bez względu na rodzaj nośnika filmu (światłoczuły, magnetyczny, cyfrowy).

Kina stałe to placówki prowadzące działalność w jednym obiekcie przystosowanym na stałe do publicznego wyświetlania filmów z określoną częstotliwością. Do kin stałych zalicza się także kina sezonowe/czasowe.

20. Muzeum jest instytucją powołaną do gromadzenia, badania i sprawowania opieki nad obiektami posiadającymi wartość artystyczną lub historyczną, pełniącą funkcje ochronne, edukacyjne i estetyczne.

Muzealia to przedmioty o trwałej wartości kulturowej (historycznej, naukowej, poznawczej, estetycznej), politycznej lub społecznej, podlegające ochronie prawnej i należące do zbiorów muzealnych, tzn. objęte inwentarzem zabytków w muzeum. Zgodnie z ustawą o muzeach, muzealiami są „rzeczy ruchome i nieruchomości stanowiące własność muzeum i wpisane do inwentarza muzealiów”.

Dane dotyczące muzealiów (łącznie z muzealiami znajdującymi się w oddziałach muzeum) wykazane są w siedzibie muzeum.

Jako **wystawę organizowaną przez muzeum** i określoną odpowiednim tytułem rozumie się udostępnianie dla publiczności (osób zwiedzających) zestawu dzieł sztuki lub eksponatów muzealnych. **Wystawy czasowe** są urządzane na czas określony na terenie muzeum i udostępniane jednorazowo.

21. Gminne i powiatowe samorządowe jednostki organizacyjne zarejestrowane w rejestrze regon ujęto według wybranych sekcji PKD 2007:

- sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,
- sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa,
- sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości,
- sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- sekcja P – Edukacja,
- sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

22. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są:

- dochody własne,
- subwencja ogólna,
- dotacje celowe z budżetu państwa.

W rozumieniu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1574, z późn. zm. obowiązujący do 18 marca 2015 r.) dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych.

Dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być:

- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi,
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej,
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

23. Ścieżka rowerowa (droga dla rowerów) — droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów jednośladowych, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi zgodnie z ustawą z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. Prezentowane dane dotyczą długości ścieżek rowerowych (bez długości szlaków rowerowych), będących w zarządzie jednostek samorządu terytorialnego (gminy, powiatu, województwa).

24. Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną:

- za lata 2012–2014 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Objaśnienia znaków umownych:

- Kreska (-) – zjawisko nie wystąpiło.
Zero (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
(0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak (x) – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak (Δ) – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach metodycznych.
„W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników.

Ze względu na technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach:

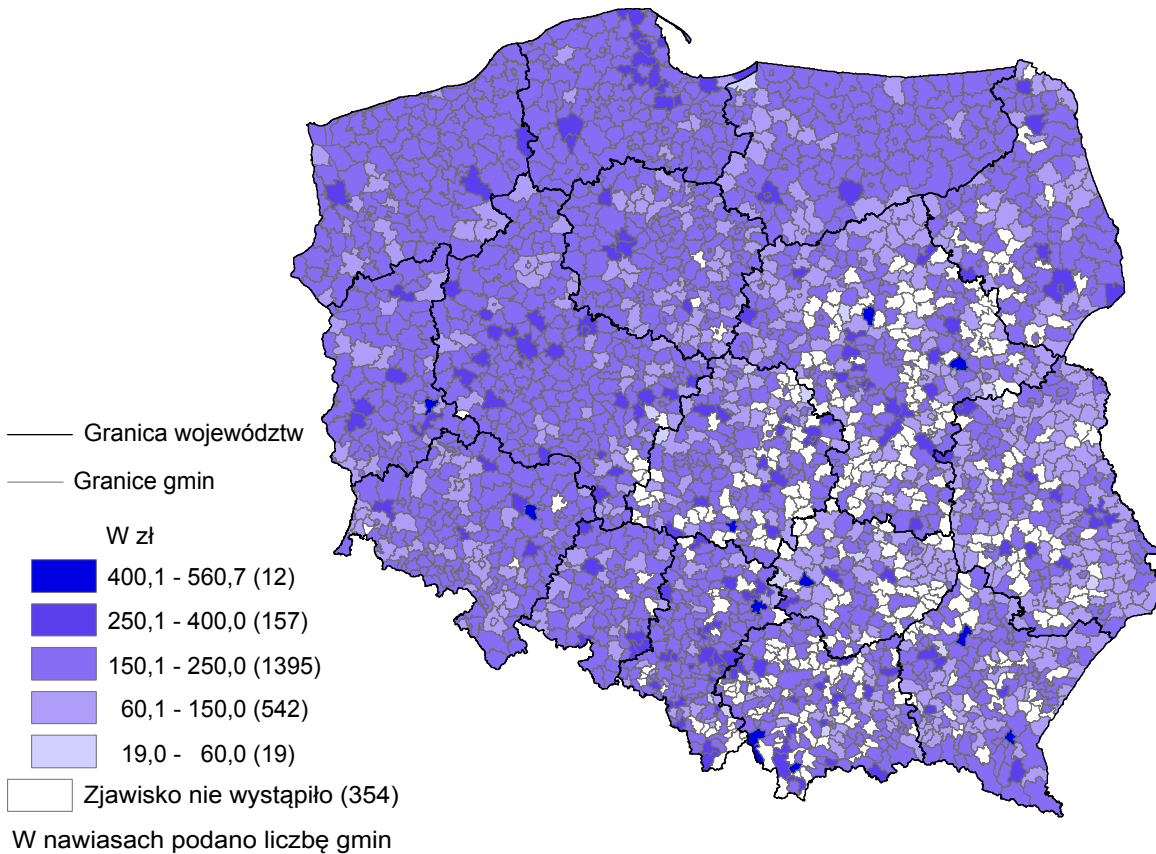
- sumy danych w tablicach – z tytułu zaokrągleń – mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”,
- wartość zaokrąglenia „po przecinku” może się nieznacznie różnić od niezaokrąglonej wielkości.

Ważniejsze skróty zawarte w publikacji

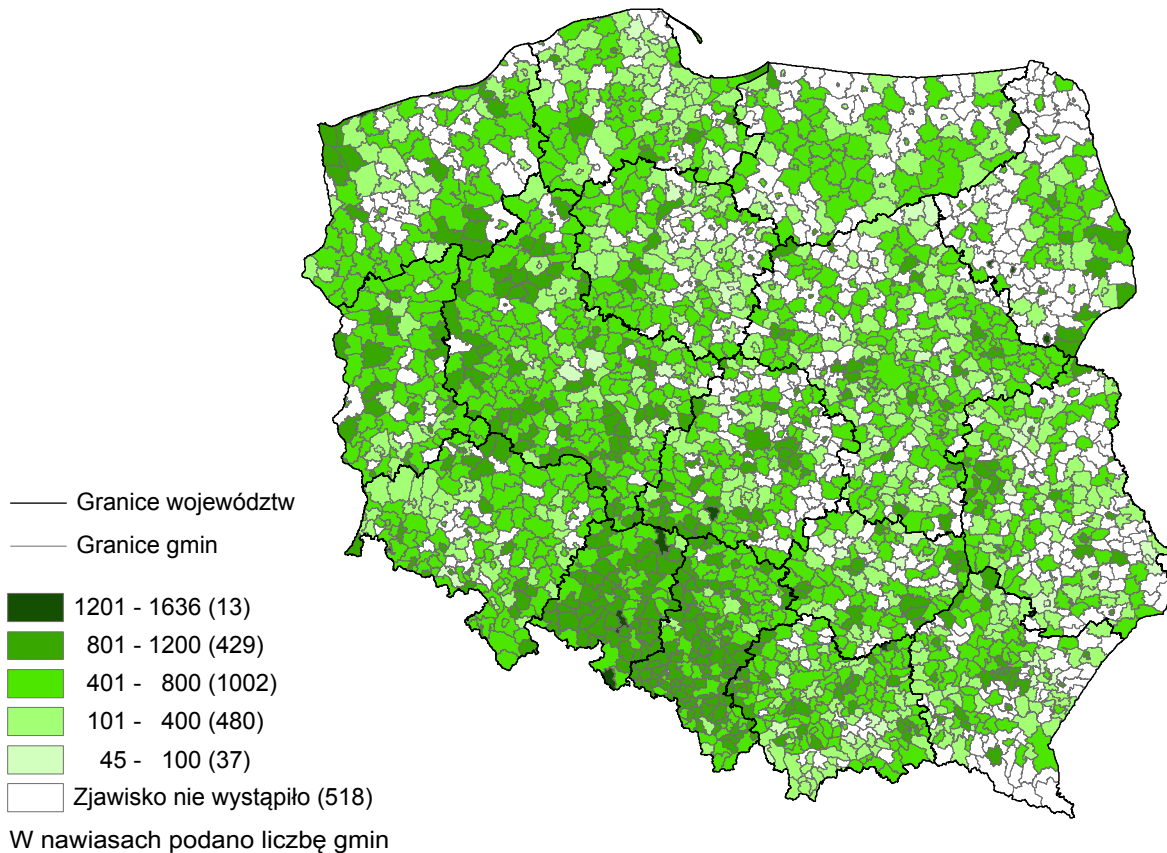
tys.	– tysiąc
t	– tona
m ²	– metr kwadratowy
ha	– hektar
km	– kilometr
dam ³	– dekametr sześcienny
r.	– rok
zł	– złoty
tabl.	– tablica
wol.	– wolumin
woj.	– województwo
pow.	– powiat
nr	– numer
d	– doba

Przy publikowaniu danych GUS - prosimy o podanie źródła.

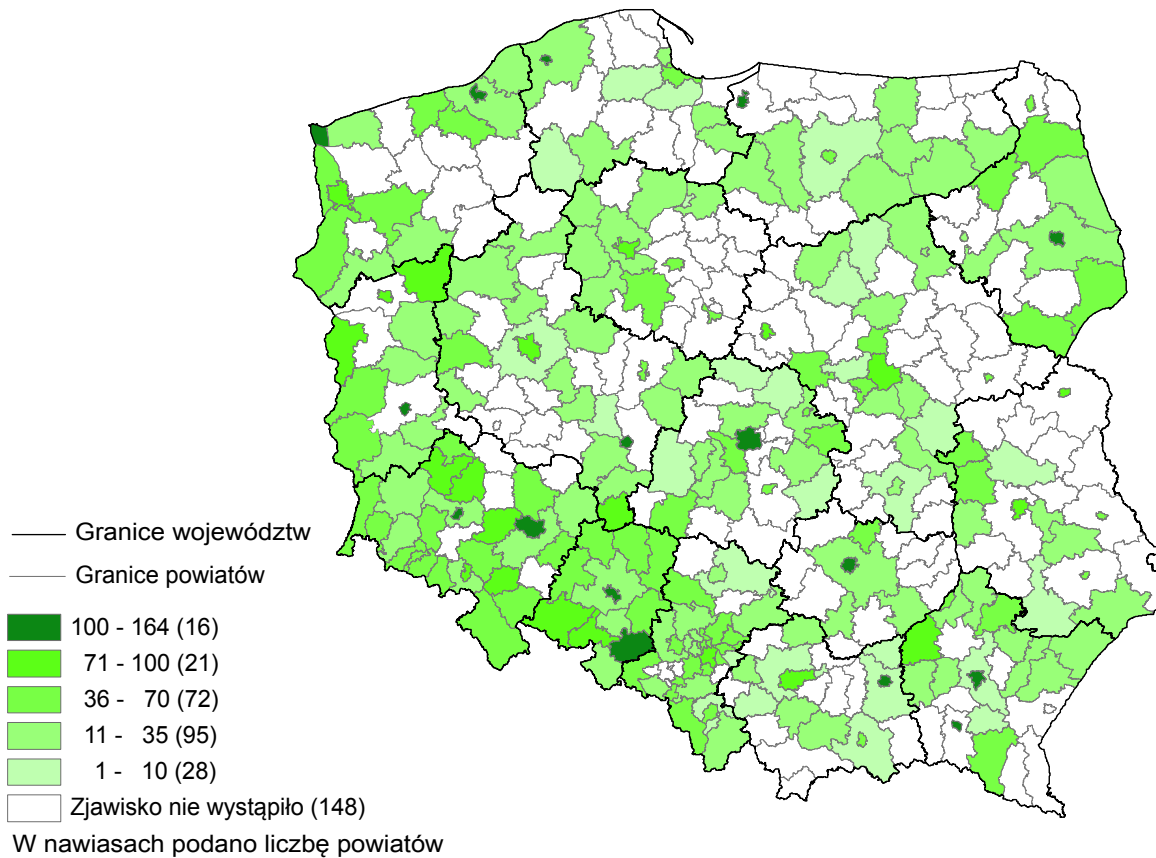
Przeciętna wysokość dodatku mieszkaniowego w 2014 r.

Dzieci w przedszkolach prowadzonych przez gminy na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat w 2014 r.

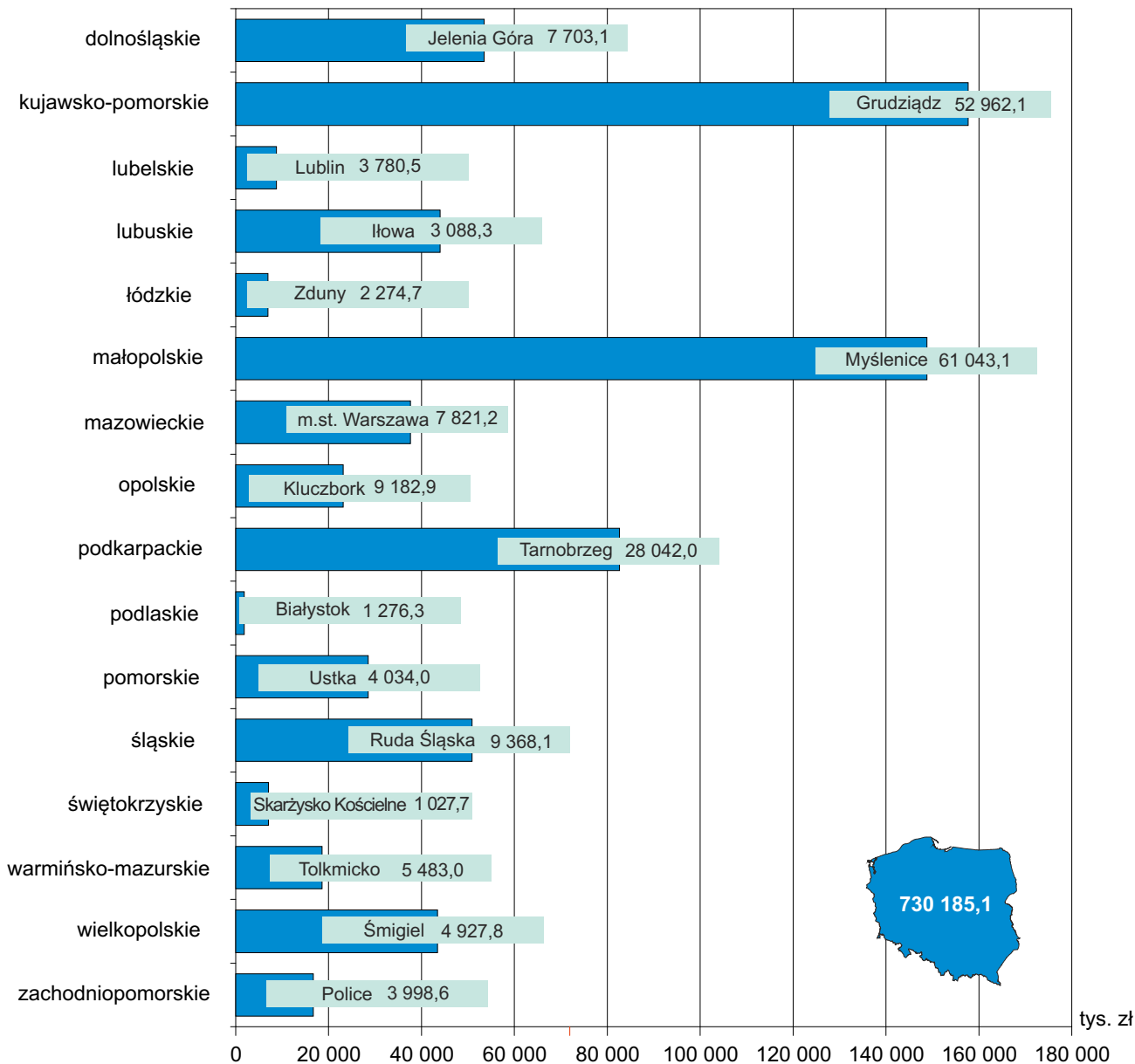

Dzieci w żłobkach podległych samorządowi terytorialnemu na 1000 dzieci w wieku 0-2 lat w 2014 r.

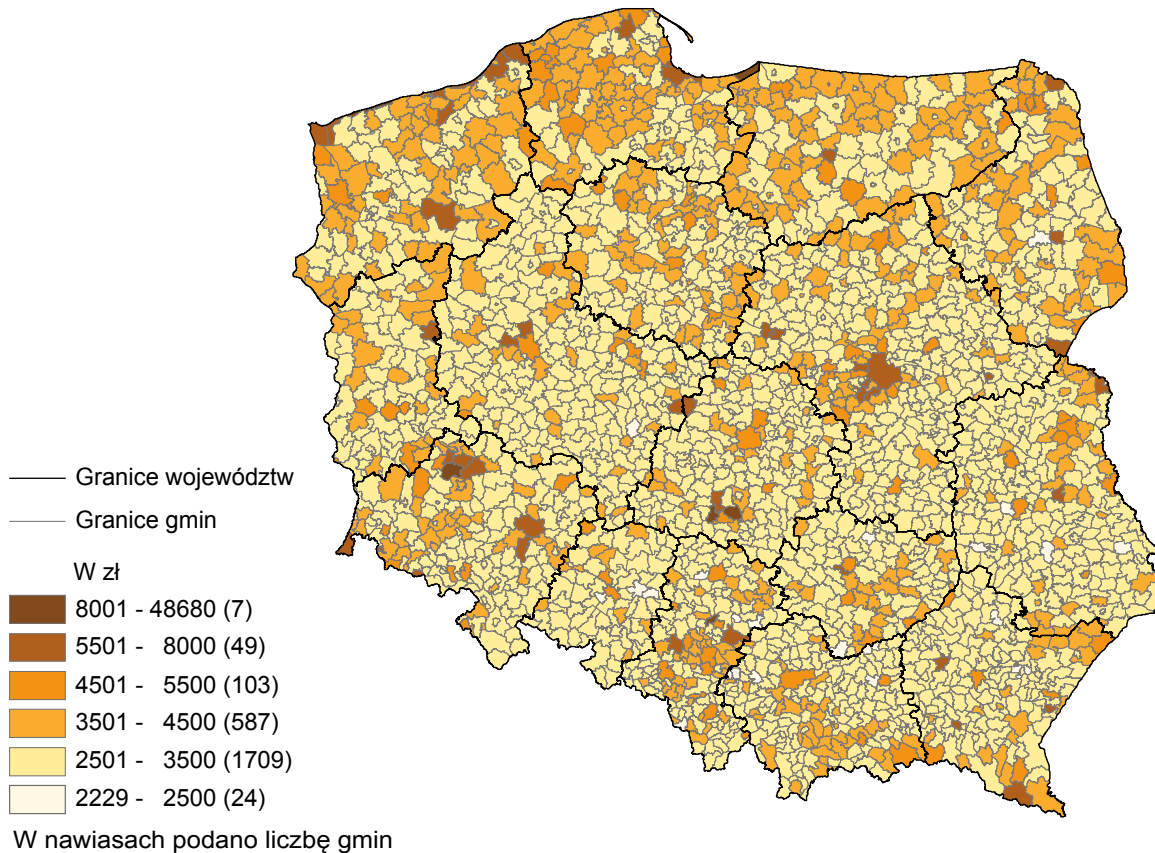
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych gmin w 2014 r.

Województwa:

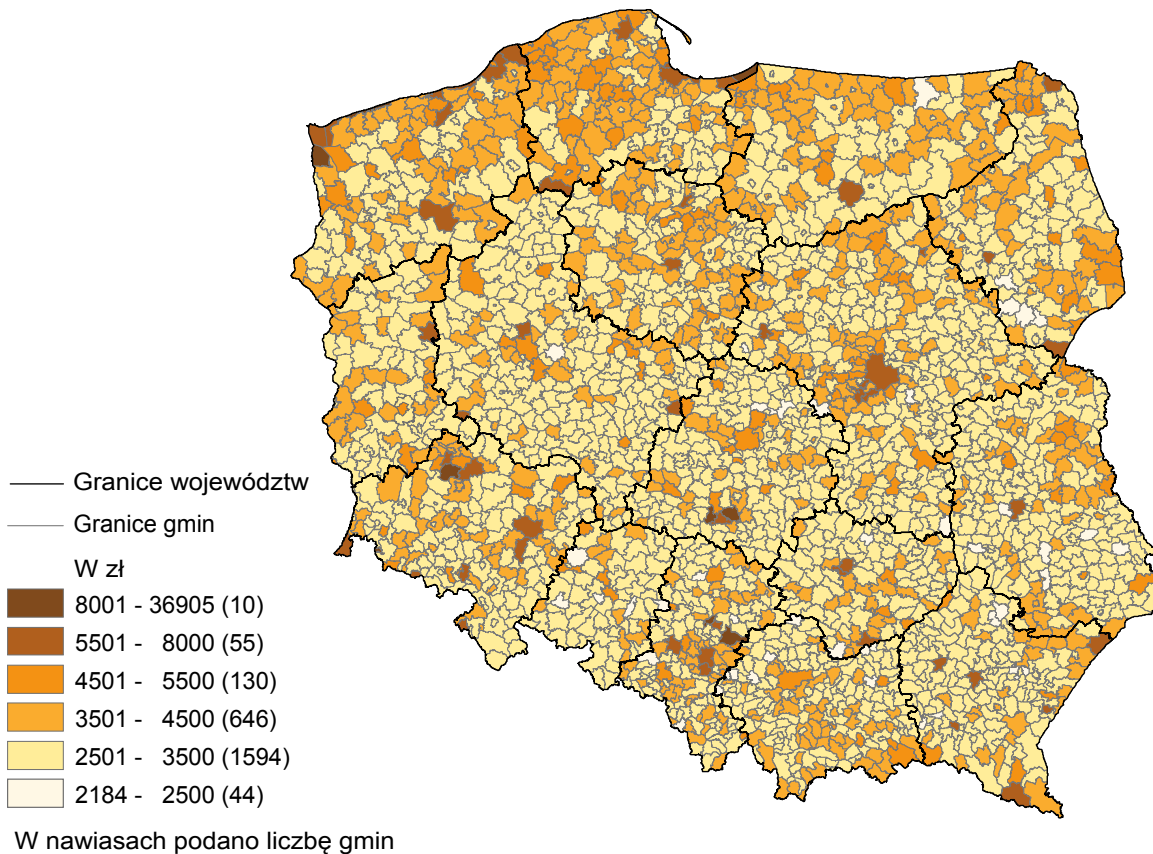

gminy, które uzyskały największą ilość środków z UE na finansowanie programów i projektów unijnych

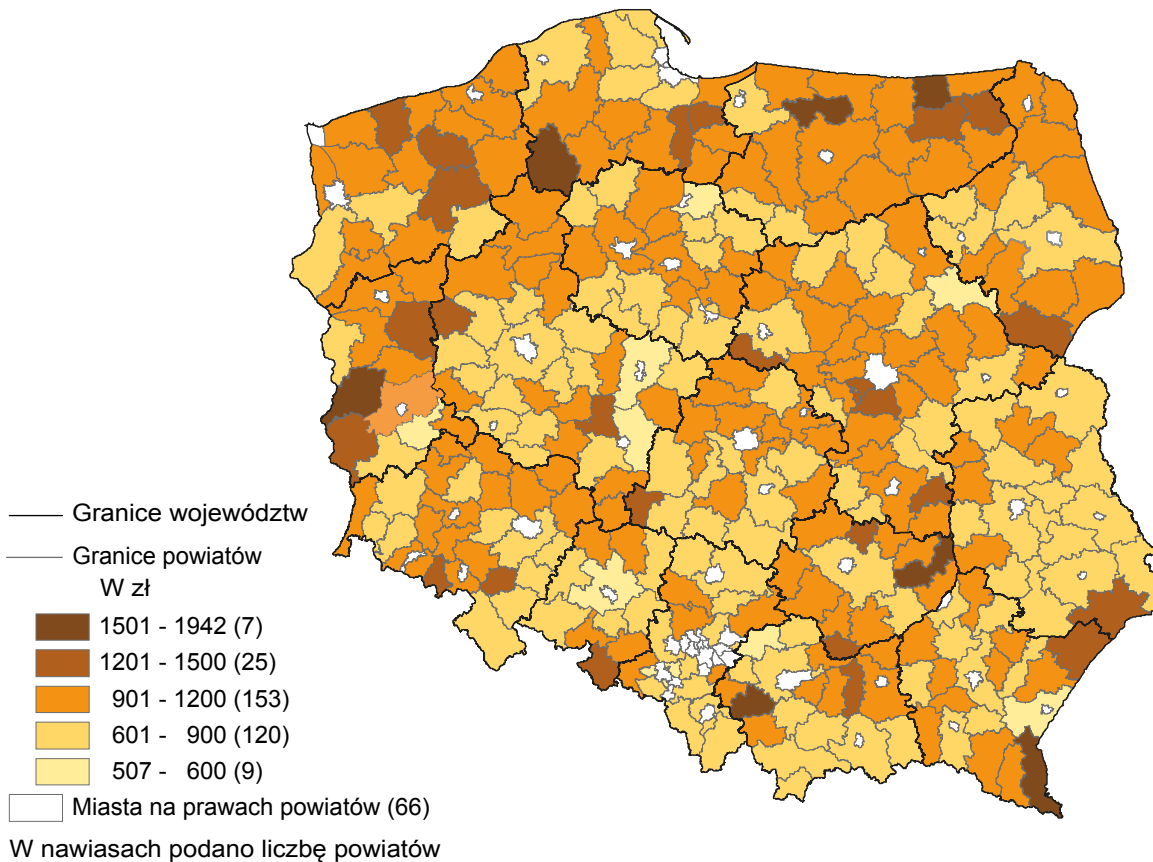
Dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2014 r. (łącznie z miastami na prawach powiatu)

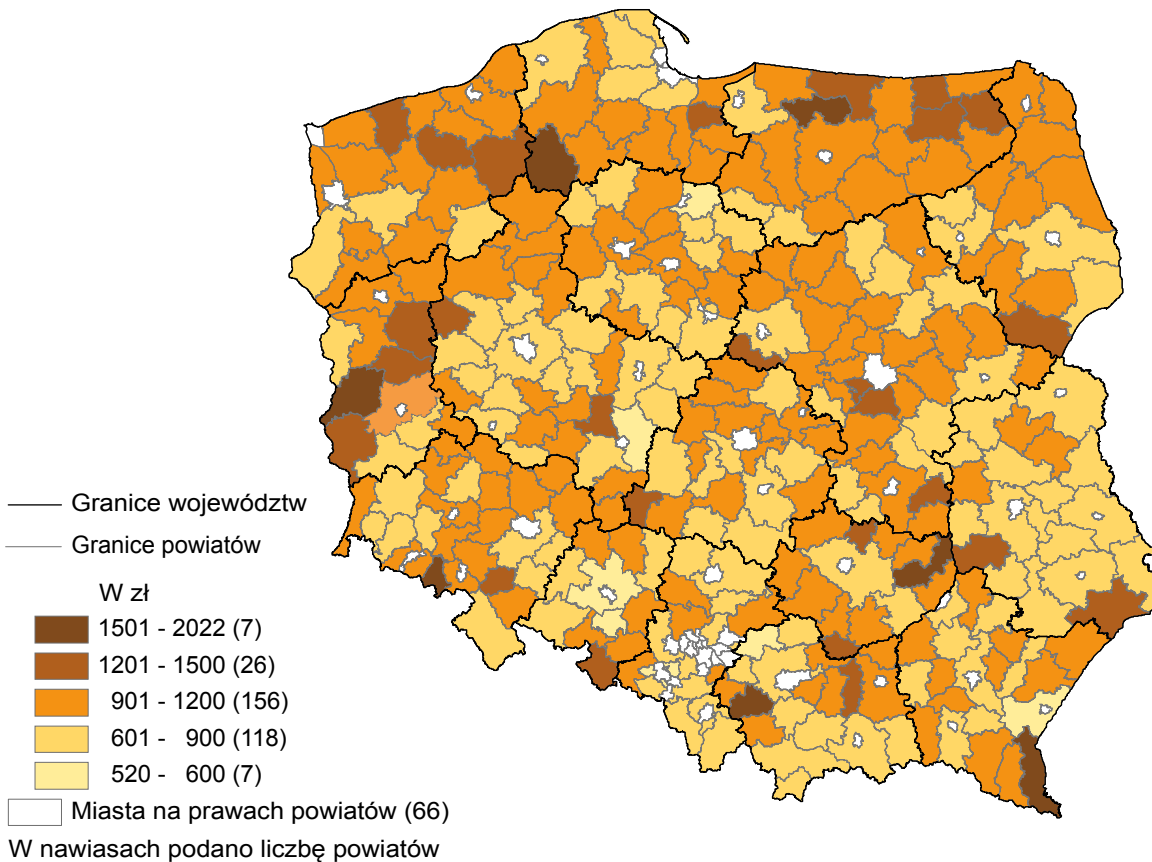
Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2014 r. (łącznie z miastami na prawach powiatu)

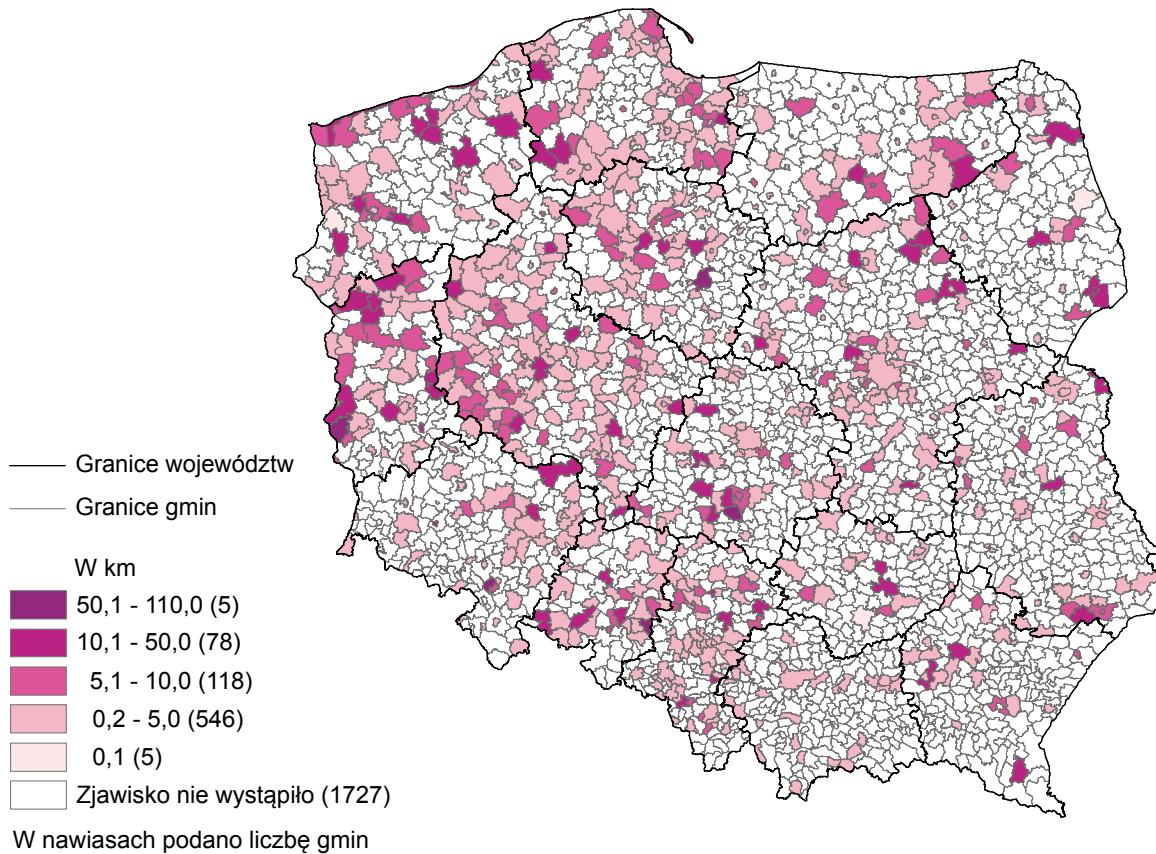
Dochody budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2014 r. (bez miast na prawach powiatu)

Wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2014 r. (bez miast na prawach powiatu)

Ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności w 2014 r.

TABLICE
plik w formacie
MS Excel